

Klager

Psykolog

Oslo, 25.11.2020
FER-sak: 46/19K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 19.09.2019 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 23.11.20.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klagen går på at innklagede psykolog var sakkyndig oppnevnt av tingretten først etter b.l. § 61.1, deretter § 61.7 og til slutt etter b.l. § 61.3 hvor han skulle utrede samværsordning mellom barnet og far i saken, og gi en anbefaling om samværet burde og kunne gjenopptas. Mandatet gikk ut på at han skulle innhente komparentopplysninger og ha samtale med barnet.

Klager hevder at psykologen:

1. Overså viktige opplysninger i saken og gjorde et utvalg av opplysninger som passet inn i hans egne oppfatninger.
2. La stort press på barnet og moren om å gjennomføre samvær.
3. Ikke hadde tilstrekkelig avstand til egne behov, holdninger og vurderinger av sin rolle.
4. Sendte tekstmeldinger til klager om kvelden, natten og i helgen.
5. Brukte for lang tid på utredningen.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

19.09.19	FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.
12.08.19	Klagen ble sendt i retur pga. tredjepersonsopplysninger.
06.01.20	Psykologen får tilsendt kopi av klagen.
24.05.20	FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
03.08.20	FER mottok redegjørelse fra psykologen.
03.09.20	FER mottok kommentar fra klager.
16.09.20	FER mottok sluttkommentar fra psykologen.
17.09.20	Sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
23.11.20	FER sluttbehandlet saken.

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klagers advokat til at klager samarbeidet med psykologen etter at han ble oppnevnt som sakkyndig men etterhvert mistet hun tillit til han fordi han valgte ut opplysninger i saken for å underbygge egne vurderinger. Advokaten skriver at også hun begynte å stille spørsmål ved psykologens skjønn og råd og laget derfor en egen redegjørelse for sin opplevelse av kontakten mellom psykologen og mor i saken. Hun skriver at det hun så og opplevde var svært spesielt selv etter å ha jobbet i over 20 år med barnefordelingsaker.

Mor i saken anfører at psykologen ikke viste respekt for hennes verdighet eller integritet og at han hadde en uhensiktsmessig eller skadelig intervensjon. Det virket for henne som om han allerede hadde satt seg et mål om at samvær mellom barnet og far skulle igangsettes og gjennomføres uavhengig av hvilke argumenter som forelå i saken. Hun ble utsatt for utilbørlig press om at barnet skulle delta i begravelse og minnesamvær til tanten som var gift med fars bror og som var blitt drept.

Klager mener videre at psykologen ikke tilstrebet saklighet eller nøyaktighet ved at hun ikke kjente igjen opplysninger som hun hadde gitt, eller de ble satt inn i en sammenheng med fordreid mening. Hun fikk inntrykk av at psykologen hadde behov for å vise til at han lykkes med å få til en løsning som ingen andre hadde oppnådd. Hun mener da at han ikke hadde tilstrekkelig avstand til egne behov, holdninger og vurdering av sin egen rolle.

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 24.5.20 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes. Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstiller vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Unngåelse av misbruk/skade

Psykologen tilstreber å unngå at psykologisk kunnskap eller praksis blir misbrukt, og tar ansvar for at skade som er uunngåelig og som kan forutses blir gjort så liten som mulig. Psykologen deltar ikke i aktivitet som sikter mot at man med fysiske eller psykiske tvangsmidler (indoktrinering, «hjernevask», tortur) - eller med trussel om slike tvangsmidler:

- Tvinger noen til å gi opplysninger eller innrømmelser
- Presser noen til å avsløre, fornekte eller endre eget eller andres livssyn, politiske, religiøse eller etiske overbevisninger og forsøker aktivt å hindre at psykologisk kunnskap blir anvendt i slike aktiviteter.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagets dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den nasjonale foreningen og å informere relevante andre om de kravene som de etiske prinsippene stiller.

Utvidet ansvar

Psykologen tar ansvar for den vitenskapelige og profesjonelle virksomheten, inkludert den etiske standarden, til sine ansatte, assistenter, veiledningskandidater og studenter.

En psykolog som lærer bort psykologiske arbeidsmetoder har ansvar for at også metodens styrker og svakheter samt mulige etiske implikasjoner blir viet oppmerksomhet i undervisningen.

II. 4 Integritet

Psykologen søker å fremme integritet innen forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette innebærer at psykologen opptrer ærlig, upartisk og respektfullt overfor relevante involverte parter. Han/hun forsøker å synliggjøre og klargjøre sin egen rolle i de ulike sammenhengene der han/hun arbeider.

Redelighet og tydelighet

Psykologen gir adekvate opplysninger om sine kvalifikasjoner, utdanning, erfaring, kompetanse og faglige tilknytning, og benytter bare de yrkesbetegnelser som utdanning, autorisasjon og stilling gir rett til.

Når psykologen uttaler seg i egenskap av psykolog, tilstrebes saklighet og nøyaktighet. Psykologen informerer om psykologisk yrkesutøvelse på en slik måte at misoppfatningen eller skade for fag eller yrke unngås.

Psykologen informerer på forhånd om de økonomiske vilkårene og vurderer nøye de følger det kan få for den profesjonelle relasjonen dersom han/hun mottar gaver eller andre tjenester fra klienten.

Rollekonflikter og utnyttning

Psykologen tilstreber bevissthet om sine egne behov, holdninger og vurderinger og om sin rolle i relasjonen.

Han/hun misbruker ikke sin makt og stilling gjennom å utnytte klientens avhengighet og tillit. Psykologen unngår utenomprofesjonelle relasjoner til en klient, som kan redusere den profesjonelle distanse og føre til interessekonflikter eller utnyttelse.

Kontinuitet i tjenester

Hvis psykologen har påtatt seg det profesjonelle ansvaret for et tiltak og påbegynt dette, treffer han/hun såvidt mulig en tilfredsstillende avtale med klienten om tiltakets avslutning eller viderehenviser til annen kompetent person før ansvaret oppgis.

Psykologen erkjenner det ansvaret han/hun har for relasjonen til en klient etter at det profesjonelle oppdraget formelt er avsluttet.

Når FER vedtok å utrede saken i forhold til II.2 *Kompetanse* med underpunkter *metodebegrensninger* samt punkt II.3 *Ansvar* med samtlige underpunkt var det med henvisning til klagepunkt 1 som omhandler hvorvidt psykologen i tilstrekkelig grad tok hensyn til sakens historikk i sine vurderinger om samvær mellom far og barn. I tillegg vedtok FER å utrede saken med henvisning til klagepunkt 2 under de samme prinsippene (bortsett fra underpunktet *Kontinuitet i tjenester*.) Klagepunkt 2 omhandler at barnet og klager ble utsatt for utilbørlig press for å få i gang samvær. Også klagepunkt 5 er med henvisning til II.3 *Ansvar* fordi klager

hevder at utredningen tok så lang tid at det ble en stor belastning for klager og barnet i saken. I tillegg bes psykologen reflektere rundt denne problemstillingen med henvisning til underpunktet *Kontinuitet i tjenester*.

Når FER vedtok å utrede saken i forhold til *II.4 Integritet* med underpunktene *Redelighet og tydelighet* refererer FER særlig til klagepunkt 3 hvor klager hevder at psykologen ikke har vist tilstrekkelig saklighet og nøyaktighet ved å underbygge egne vurderinger gjennom å unnlate å ta med alle viktige opplysninger. I tillegg vedtok FER å utrede klagepunkt 4 med hensyn til det samme prinsippet og da spesielt underpunktet *Rollekonflikter og utnyttning*. Her hevder klager at psykologen hadde et behov for å vise at han hadde lyktes, at han tok æren for at samvær kom i gang, selv om det var klager som organiserte det, at han sendte tekstmeldinger på svært upassende tider og at han generelt ikke hadde tilstrekkelig avstand til egne behov, holdninger og vurdering av sin rolle. Klager beskriver at hun har følt seg nedbrutt og har måttet kjempe for at psykologen skulle behandle henne på en respektfull måte.

iii) Psykologens redegjørelse.

I sin redegjørelse beskriver psykologen at han fikk i mandat av tingretten om å uttale seg om samvær mellom et barn og dets far og at barnet i tillegg skulle høres, jfr. B. 1 § 61 nr. 4, jf. § 31. Han opplyser også at han fikk et forlenget mandat ihht. b. 1 § 61.7 som gjaldt veiledning av partene i samme periode.

Psykologen skriver at han vil kommentere både klagers punkter og også klagers advokat sine punkter der det er relevant.

Hvorvidt sakens historikk ble vektlagt, klagepunkt 1: Psykologen skriver at fra klagers ståsted ble det vektlagt at far var voldelig og vanskelig å samarbeide med. Disse forholdene ble vurdert av psykologen. Mor anmeldte volden i 2007, men far ble ikke dømt i saken. Psykologen gikk gjennom anmeldelsen men siden det mellomste barnet i familien flyttet til far frivillig vurderte han voldsrisikoen som lav. Videre peker han på at en sakkyndig psykolog ikke har en dømmende funksjon. Psykologen fant grunn til å tone ned spørsmålet om vold til fordel for andre problemstillinger saken hadde. Psykologen skriver at han påpekte personlige forhold hos far som skapte vansker for mor og som far måtte ta innover seg for å få et bedre samarbeid mellom foreldrene.

Psykologen mener at han i sine vurderinger har uttrykt forståelse for mors mistillit og at prosessen kunne bli vanskelig for mor og vekke sterke reaksjoner hos henne. Samtidig at en sakkyndig utredning bygd på barnets beste vurderinger og baserer seg på et bredt utvalg av innhentet informasjon.

Samværspress, klagepunkt 2: Psykologen henviser til at forslaget om samvær i begravelsen til tanten som var blitt drept, var på bakgrunn av at far hadde formidlet at dette kunne være et mulig møtepunkt. Barnet kunne da i tillegg gjenforenes med sin øvrige familie på farssiden og spesielt avdødes barn som han tidligere hadde hatt god kontakt med. Psykologen skriver at far hadde oversikt over hvordan begravelsen skulle foregå (rutiner, media osv). Psykologen formidlet til mor tenkte vansker ved at barnet ikke deltok i begravelsen. Han mente at å delta kunne gjøre det enklere for barnet i fremtiden, at han da hadde etablert kontakt med barna i familien og familien forøvrig.

Psykologen kjenner ikke igjen det presset som mor beskriver fordi han kun formidlet fars forslag til mor siden de ikke hadde en egen dialog, men forstår at mor kan ha kjent det

vanskelig mht ulike oppfatninger om hva som var barnets beste. Han sier videre at i sakkyndige utredninger så vil barn og foreldre føle press bare i form av å være en del av en undersøkelse. I tillegg kan barna bli stående i en krevende lojalitetskonflikt.

Psykologen kontaktet tingretten underveis i utredningen vedrørende talsperson for barnet fordi situasjonen fremstod som sammensatt og uoversiktlig med hensyn til om barnet var fullt informert om samværsavtalen foreldrene tidligere hadde blitt enig om. Etter at psykologen formidlet denne avtalen til barnet rapporterte skolen om positiv atferdsendring. Selv var barnet uklar på hva som lå bak motviljen mot samvær med faren, bortsett fra at han mente at da ble det bråk for alle. Psykologen mente at det ville være heldig med en nøytral talsperson for barnet. Talspersonen hadde jevnlig samtaler med barnet vinteren 2018 og i april kom det tilbakemelding om at barnet ønsket å møte sin far. Han mener at forslag om samvær i den omtalte begravelsen er et eksempel fri fra tvang eller utilbørlig press i sakens gang.

Psykologen mener at det kontinuerlig ble gjort vurderinger av hvordan barnet og foreldrene kunne ivaretas best mulig. Han har bestrebet seg på å være i dialog med klager om ulike muligheter for samvær og problemstillingene rundt dette. Han mener at å møte partene med saklighet, god kommunikasjon og respekt samtidig som det formidles forhold som er vanskelig å motta, vil være krevende for foreldrene selv om ansvaret i utgangspunktet ligger hos psykologen. Han skriver likevel at han ikke kan se at hans arbeid kunne skade mor fordi han ikke ivaretok sakkyndighetsrollen.

Mangel på saklighet og nøyaktighet, klagepunkt 3: Psykologen beskriver at i visse saker gjennomgås referatene i tillegg til at partene kan legge til egne kommentarer. Partene vil også få anledning å uttale seg om feil eller mangler under rettsforhandlingen. Utover dette bestreber psykologen seg på å skrive det som blir sagt av partene. Psykologen er usikker på hva klager konkret henviser til, men skriver at noe dokumentasjon vil bli utelatt da det ikke vurderes som relevant for vurderingsgrunnlaget, samtidig hevder han at den nødvendige dokumentasjonen i saken var vurdert. Psykologen understreker at han påtok seg et mandat han var kompetent til å utrede og hadde ikke kjennskap til partene på forhånd. Han refererer også til at det er vanlig å søke veiledning hos kollegaer ved komplekse problemstillinger.

Manglende avstand til egne behov, holdninger og vurdering av egen rolle, klagepunkt 4: Psykologen skriver at dette ikke er gjenkjennbart. Bestrebelse mot saklighet, objektivitet, unngåelse av partiskhet og innsikt om seg selv er viktige målestokker i arbeidet som psykolog og sakkyndig. Dersom klager skulle ha rett i sine antagelser så mener psykologen at det vil bety han har narsissistiske personlighetstrekk som er ukjente for han selv og at han dermed befinner seg i en psykologisk blindsoner. Hvis det er tilfelle, skriver psykologen, så kan heller ikke dette redegjøres for.

Psykologen hevder at hans arbeid var adekvat og bar preg av faglighet i henhold til rollen som sakkyndig, hvor mandatet er bærende for arbeidet, men at foreldrenes uenigheter innebærer at de vil oppleve motsetninger i sine ønsker, meninger og personlige oppfatninger. Det kan være dette som ligger bak klagers oppfatning om han som sakkyndig. Han refererer også til at en psykolog får trening gjennom utdanning, arbeidserfaring, anonym drøfting med kollegaer og veiledning.

At mor har følt seg langt nede er psykologen kjent med. Han har mottatt uttalelser fra hennes behandler som bekrefter angst og nedstemthet pga fars væremåte mot barna. Mor måtte handle i strid med egen oppfatning av hva som var barnas beste mens tilliten til barnas far var

fraværende. Synet på saken var uendret etter den sakkyndige vurderingen, og psykologen forstår at dette i tillegg til rettsprosessen er svært belastende. Han mener videre at mor ble møtt slik en sakkyndig møter partene. Sakkyndighetsrollen er ikke en behandlerrolle og når vurderingen av barnets beste strider mot foreldrenes oppfatning er det forståelig at en får det svært vanskelig.

Mor har også uttalt at hun ikke ble kreditert for arbeidet hun gjorde i saken. Psykologen sier at det stemmer at han ikke hadde det som fokus men ser at han kunne ha gitt mer ros og flere positive tilbakemeldinger om hennes evne til å gjennomføre avtalte oppgaver. Han gjentar at hun ble møtt på en normal måte og at de også kunne være uenige, men at mor ikke fikk kritikk for noe. Psykologen understreker at han ikke var i en behandlerrolle men dersom mor hadde gjort han bevisst sitt behov for å bli kreditert, kunne han ha drøftet dette nærmere med henne mens saken pågikk, og vært bevisst hvilke tilbakemeldinger eller anbefalinger som burde vært gitt.

Når det gjelder samværet som fant sted i farmors begravelse, og som klager mener at psykologen tar æren for kom i stand så skriver psykologen at det var et samarbeid mellom alle og at også talspersonene hadde en viktig rolle her. Han kan ikke erindre at det skal ha fremkommet noe sted at han ønsket å ta æren for dette.

Når det gjelder hans tekstmeldinger på upassende tidspunkt så ønsker psykologen å beklage overfor klager og har tatt dette til seg til etterretning og læring. Han ser at klager har opplevd dette som vanskelig og krenkende og at det gir henne en negativ opplevelse av samarbeidet dem mellom. Han ser av egen logg at han har sendt meldinger halv fem om morgenen og i helger og på kvelder. Han burde hatt langt bedre orden på egne arbeidsrutiner og avstemt forventningene om hva som ville være viktig og nødvendig med tanke på planlegging av samvær.

Psykologen beskriver hvordan veiledningen var lagt opp med tett oppfølging og tydelig veiledning til klager. Han beskriver også talspersonens rolle som hadde samtaler med barnet på skolen. Han beskriver hvordan samværene kom i gang og hvordan de forløp og at klager hadde vansker med å oppmuntre til samvær men fikk hjelp til dette. Det ble satt inn tiltak underveis og barnets beste vurderinger ble gjort forløpende.

Utredningen tok lang tid, klagepunkt 5: Psykologen er enig i at utredningen tok lang tid men sier at han holdt retten orientert om utviklingen og fikk innvilget utsettelse når dette ble forklart. Utredning tok 11 måneder fra oppnevning til ferdigstilling.

Årsakene til forsinkelsen var, slik psykologen beskriver, at far ikke hadde egen prosessfullmektig og psykologen måtte bistå han. Saken var omfattende med lang historikk og far sendte inn stadig nye dokumenter som han måtte forholde seg til. Forhold som skulle undersøkes var tidkrevende men viktig for saken. Det var også ønskelig å gjennomføre en samværobservasjon mellom barnet og faren før rapporten ble innlevert. Saken ble utredet med den tiden som psykologen var i behov av for å kunne oppfylle mandatet, men forstår at utvidelser av frister ikke er ideelt for noen og at begge parter fant dette vanskelig.

iv) Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klagers advokat på vegne av sin klient at hun fastholder sin klage.

Det kommenteres på at psykologen har kommet med nye opplysninger om at han har snakket med mormor til barnet, noe de stiller spørsmål ved siden hun er på sykehjem og det har ikke vært et tema å ha samtaler med henne.

Klager er kritisk til at psykologen har brukt 23,5 timer på samtaler med far og 10 timer med henne. Den skjeve tidsbruken medfører fare for at fars synspunkter får større gjennomslagskraft, noe klager også opplevde. Fordi far ønsket å spare utgifter til prosessfullmektig måtte psykologen bistå og en slik omfattende bistand kan innebære at fars grunnleggende problemer og fungering tildekkes og at psykologen i større grad får sympati med far. Barnet i saken refererte også til at psykologen var fars «prosessfullmektig».

Klager kommenterer at psykologen henviser til tidligere rettsprosesser men at det er uklart hva det refereres til. Klager opplyser at det har vært flere runder i retten og at det tidligere har vært to rettsoppnevnte psykologer inne i bildet. Det påpekes videre at noe av vedleggene innklagede psykolog har lagt ved er mangelfulle, men at disse opplysningene ikke rokker ved hennes oppfatning av hvordan psykologen behandlet henne mens han var sakkyndig i saken.

Klager sier at dette handler om et lite barn som har levd med stort press fra ulike hold over lang tid. En av klagers utfordringer har vært barnets ulike uttalelser, også til lærer. Det har vært viktig for klager å støtte sønnen på det han formidlet, ønsket og følte.

Når det gjelder samvær i tantens begravelse så mener klager at psykologens redegjørelse fremstår som en ansvarsfraskrivelse ved at han legger ansvaret på far. Klager mener at psykologen her viser en mangelfull innsikt i egen rolle. Samtidig fastholder han i sin redegjørelse at samvær i den aktuelle begravelsen kunne vært en god løsning. Psykologen fremholder at det var viktig med samvær mellom barnet i saken og dets søskenbarn og klager mener at dette illustrerer det utilbørlige presset de ble satt under av psykologen tatt situasjonen i betraktning.

Psykologen skriver i sitt tilsvarende at han møtte mor med «normalitet» som er vanlig for en oppnevnt sakkyndig og at mor videre savnet å bli kreditert for det arbeidet hun hadde gjort. Mors klage handler om at hun ikke ble møtt på en adekvat måte, men at det ikke handler om at psykologen skulle være enig med henne. Hun har heller ikke hatt behov for ros men forventet å bli behandlet med respekt. Psykologen var kjent med at klager var sårbar pga negative erfaringer i samlivet med barnas far, slike forhold setter ekstra store krav til psykologen som burde tatt høyde for det i sin kontakt med henne mener hun. Han visste også at mor hadde problemer med tilliten til far. Selv om retten ikke tok mors ønske om bytte av sakkyndig psykolog til følge så stilles det likevel strenge krav til at den sakkyndige bør anstrenge seg for å komme i en god posisjon og bygge tillit til begge partene i en sak.

Klager mener at psykologens tilsvarende kan oppfattes som om at det er mor som ikke har gjort han oppmerksom på sitt behov for ros og positive tilbakemeldinger, og at ansvaret dermed hviler på henne. Hun legger til at psykologens redegjørelse om veiledning ikke stemmer overens med hennes egne erfaringer og at hun ikke ble noe klokere etter å ha mottatt veiledning fra psykologen.

Klager sier avslutningsvis at hun har søkt hjelp hos spesialist i klinisk psykologi pga belastningene knyttet til rettsprosessen, og har lagt ved uttalelse fra ham. Hun vurderte nøye om hun ville orke en klageprosess, men kom frem til at det er nødvendig at dette blir belyst og

vurdert. Hun håper det avstedkommer en bevisstgjøring både individuelt og generelt når det gjelder sakkyndighetsarbeid.

v) Sluttkommentarer fra psykologen.

I sine sluttkommentarer skriver psykologen at klager har rett i at han ikke snakket med mormor i saken.

Utover dette har han allerede svart på klagepunktene om tidsbruk og om egen rolleforståelse.

Når det gjelder veiledningen til mor så klargjør psykologen at han mente at det var viktig for foreldrene å gi utviklingsstøtte og oppmuntring til samvær og at dette var forankret hos mor og at hun også kunne kjenne eierskap til avtalen.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER at dette fremstår som en komplisert samværssak med høyt konfliktnivå. Det er da spesielt viktig at den som har sakkyndighetsrollen viser ekstra varsomhet for de fagetiske aspektene i prosessen. FERs vurdering av klagepunktene:

1. Psykologen overså viktige opplysninger i saken og gjorde et utvalg av opplysninger som passet inn i hans egne oppfatninger.
2. Psykologen la stort press på barnet og moren om å gjennomføre samvær.
3. Psykologen hadde ikke tilstrekkelig avstand til egne behov, holdninger og vurderinger av sin rolle.
4. Psykologen sendte tekstmeldinger til klager om kvelden, natten og i helgen.
5. Psykologen brukte for lang tid på utredningen.

Klagepunkt 1. Psykologen overså viktige opplysninger i saken og gjorde et utvalg av opplysninger som passet inn i hans egne oppfatninger:

FER ser at det kan oppleves som ubalansert at psykologen har brukt over dobbelt så mye tid på samtaler med den ene parten i forhold til den andre. Det er forståelig dersom den andre parten i saken mener at psykologen derfor har opptrådt partisk.

Klager gir opplysninger om at både hun og barna er blitt utsatt for psykisk og fysisk vold av far og at barna har vært vitne til vold. Dette er lite problematisert i utredningen og blir ikke drøftet. Psykologen har vurdert voldsanmeldelsen fra mor, men har tonet voldsproblematikken ned fordi det ene barnet i søskenflokket selv valgte å flytte til far. FER kan ikke overprøve psykologens faglige vurderinger, men ser at temaet med fordel kunne vært drøftet siden det også er det sentrale temaet hos mor når det gjelder tillit til og samarbeid med far. FER ser også at det er få drøftinger i rapporten vedrørende fars væremåte overfor mor og hvilken innvirkning dette har for samarbeidet dem imellom.

FER vurderer at psykologen har brukt uforholdsmessig mye tid med den ene parten i denne saken. Dette uten at det fremkommer åpenbare grunner eller at dette er blitt problematisert i rapport eller i det svaret psykologen har gitt i kontradiksjonsprosessen. Psykologen burde ha vært mer oppmerksom på hvordan dette påvirket klager og klagers opplevelse av hans rolle i saken. Videre burde han tatt forbehold om de begrensinger en slik uforholdsmessighet kunne ha for hans konklusjoner.

FER vurderer at dette utgjør et brudd på punktet EPNP punkt II.2 Kompetanse, underpunkt Metodebegrensinger.

Klagepunkt 2. Psykologen la stort press på barnet og moren om å gjennomføre samvær.

Det opplyses om at psykologen hadde fem samtaler med barnet i tillegg til telefon- og SMS kontakt. I tillegg hadde talspersonen flere samtaler med barnet om samme tema. Det at barnet gjentatte ganger blir spurt om å gjennomføre samvær kan oppleves som press. Barnets mening skal høres i saker som dette, men en bør også sette en grense for hvor mange ganger temaet bringes på bane overfor et barn. Dersom psykologens veiledningsmandat tilsa at han skulle ha så mange samtaler med barnet, så kan en forstå at det måtte flere møtepunkt til, men når barnet i saken skal høres er det viktig at dette ikke blir en tilleggsbelastning.

FER kan forstå at far i saken ønsket å benytte begravelsen som en møteplass for han og barnet, siden han hadde et sterkt ønske om å få i gang samværet. Det påhviler likevel psykologen det ansvaret å vurdere egnethet for oppstart av samvær. Når verken barnet eller moren støttet dette, burde psykologen tatt hensyn til det. FER deler også klagers oppfatning av at oppstart av samvær i en slik begravelse ikke er ideelt.

Slik saken er beskrevet finner FER at psykologen på en uheldig måte bidro til at klager og barnet opplevde press til å gjennomføre samvær.

På bakgrunn av den fremlagte informasjonen finner FER at det er godtgjort brudd på følgende punkt i EPNP: II.3 Ansvar.

Klagepunkt 3: Psykologen hadde ikke tilstrekkelig avstand til egne behov, holdninger og vurderinger av sin rolle. Slik FER kan forstå dette tok psykologen hensyn til at far trengte bistand og at han stadig sendte inn nye dokumenter i saken og at fristen dermed måtte utsettes. Det er en stor belastning å være underlagt en sakkyndig utredning og spesielt hvis den tar nesten et år. FER stiller spørsmål ved om dette er til barnets beste. Samtidig fremstår det tydelig som om at den omfattende kontakten mellom psykologen og far i saken kan oppfattes som partiskhet.

Når det gjelder dette punktet så finner FER at det er godtgjort brudd på følgende punkt i EPNP: II.4 Integritet med underpunktene Redelighet og tydelighet

Klagepunkt 5: Psykologen brukte for lang tid på utredningen. Mye tyder på at psykologen har gått utover sitt mandat ved at han har brukt 23,5 timer på samtaler med far fordi far var sin egen prosessfullmektig og trengte bistand fra psykologen. Dette ble tidkrevende og førte til at tidsfristene måtte utsettes. Psykologen begrunner den lange utredningsperioden med at det var en krevende utredning i og med at far i saken manglet den nødvendige kompetansen til å være sin egen prosessfullmektig og at mye av det sakkyndige arbeidet bestod i å gi han prosessuell bistand. Videre var saken omfattende med lang historikk hvor far stadig sendte inn nye dokumenter underveis i utredningen. Psykologen forklarer videre at de forholdene som skulle undersøkes var krevende men viktig for sakens opplysning.

Psykologen innhentet komparentopplysninger fra mange offentlige og private informanter, skrev en omfattende rapport og brukte lang tid på utredningen. Mandatet var å utrede samværsordningen mellom far og ett barn. Selv om det er en lang historikk i saken med store konflikter så var mandatet likevel begrenset. En så omfattende informasjonsinnhenting og

samtale tid med partene og barnet står etter FERs vurdering ikke i samsvar med mandatet og det fremkommer at dette har vært uforholdsmessig belastende for klager og for barnet i saken. FER finner at det her er godtgjort brudd på følgende punkt i EPNP: II.3 Ansvar med underpunktet Kontinuitet i tjenester.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard